

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. X. De autoritate Regum Franciæ in condendis Capitularibus circa res
Ecclesiasticas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

De autoritate Regum Franciæ in condendis Capitularibus circa res Ecclesiasticas.

1. **B**aluzius in præfatione ad Capitularia Regum Francorum, quæ edidit anno 1677. §. 10. Insignem, atrocemque injuriam sacrosanctæ Principum Dignitati factam dicit à Gretsero, quia pronunciavit; Pippinum, Carolum magnum, & alios Francorum Reges, qui leges Ecclesiasticas, sive Capitularia ad restaurandam disciplinam Ecclesiasticam condidere, non suâ præcisè autoritate id fecisse, sed natu, & permisso Episcoporum, approbantibus Episcopis, & Conciliis, inò pleraque eorum Capitularium autoritate Romanorum Pontificum condita fuisse. Itaque ex Baluzio, Francorum Reges, qui leges Ecclesiasticas, sive Capitularia ad restaurandam disciplinam Ecclesiasticam condidere, suâ præcisè autoritate id fecere. Ergo vel non sunt distinctæ potestates, Ecclesiastica, & sæcularis: vel solis Principibus data est à Christo autoritas leges Ecclesiasticas, sive Capitularia ad restaurandam disciplinam Ecclesiasticam condendi. Utrum concedet Baluzius? neutrum sanè, quandoquidem Catholicus est. Atqui non datur medium. Siquis enim reponat inter Pontifices & Principes divisam esse autoritatem, ita ut ambos concurrere necesse sit, negabit Baluzius; Et insignem, atrocemque injuriam sacrosanctæ Principum Dignitati factam conqueretur, si eis leges Ecclesiasticas, sive Capitularia ad restaurandam disciplinam Ecclesiasticam condentibus, adjungatur nutus, & permissus Episcoporum, approbatio Episcoporum, & Conciliorum, autoritas Romanorum Pontificum. Nam suâ præcisè autoritate id fecisse illos pro virili defendet.

2. Quamobrem benè accidit Gretsero, quod nec instituti ratio, nec angusti præfationis limites siverunt, ut Baluzius eus scriptionem pluribus verbis reselleret. Justam enim passus fuisset erubescentiam, quam commeritus est, quando abusus verbis Christi Domini, quibus claves Regni Cælorum Petro, & successoribus ejus promisit, omnem de rebus Ecclesiasticis discernendi autoritatem ademit Principibus, nec Imperatorem inquiring, nec Regem, quâ talis est, ullam Ecclesiasticam jurisdictionem habere. Verùm si Imperator, vel Rex, quâ talis est, de rebus Ecclesiasticis discernendi

nendi auctoritatem habet : Habuerunt illam etiam Infideles & Paganus, siquidem verè Imperatores aut Reges extiterunt, non obstante infidelitate. Itaque potuit Nero, potuit Diocletianus, potuerunt alii similes leges Ecclesiasticas, sive Capitularia ad restaurandam disciplinam Ecclesiasticam condere; idque sua præcisè auctoritate. Quis Catholicus id patiens audiat?

3. Contendunt Galli supremam Regis in temporalibus potestatem Ecclesiasticæ potestati nullo modo subjacere: cur similem saltem prærogativam negant Ecclesiasticæ jurisdictioni, ut Laicæ non supponatur in spiritualibus, & Ecclesiasticis? Sint saltem, ut voluit alius scriptor Gallicanus, tanquam duæ lineæ parallelæ, quæ quantumvis procedant, nunquam sibi invicem occurrunt, aut inter se conjunguntur. Claudicat hæc paritas apud Baluzium. Ordo est, seu subordinatio in potestatibus circa leges Ecclesiasticas. Ergo, ut in hujusmodi negotiis Laici Clericis subdantur. Econtra verò. Satis erit, inquit Baluzius, uno verbo admonuisse, non ita ut Gressero visum est, ab Episcoporum nutu, ac permissu pependisse olim potestatem Regum nostrorum in ferendis legibus Ecclesiasticis, cum contrà constet Constitutiones Ecclesiasticas Episcoporum in Consistorio Principum examinari solitas ayo Caroli Magni.

4. Ne objicias, impatiens Lector, de scæto loqui Baluzium non de jure: neque præceptum judicium de hujusmodi examine ferendum esse, cum possit aliquandò tam bono fine, ac cum tanta modestia fieri, ut inculpabile videatur. Non patitur Baluzius interpretem: ipse continuò exponit, quorsum constitutiones Ecclesiasticæ Episcoporum in Consistorio Principum examinari soleant, subjungens; Et eorum confirmatione indiguisse, ut valerent; Non solum ut interveniente Principum auctoritate faciliùs reciperentur, & efficacius executioni demandarentur, sed ut valerent.

5. Hinc inferes quid concludendum sit ex Baluzii, & Marcæ principiis, si conferantur inter se potestas summi Pontificis & potestas Regis Christianissimi circa Constitutiones Ecclesiasticas Episcoporum: quandoquidem Baluzius in hoc loco docet illas, Principum confirmatione indigere ut valeant: in lib. autem 6. de Concordia Sacerdotii ac Imperii, Domini de Marca, quem Baluzio debemus, pluribus in locis, præsertim cap. 14. §. 5. asseritur,

tur,

736 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
tur, quod *supremâ potestate fruebantur Concilia Provincialia Galliarum; jure consultationis Ecclesia Romanæ servato in majoribus causis; idque illo tempore, de quo supra loquebatur Baluzius. Sic enim incipit prædicti cap. 14. Marcæ §. 6. Avo Caroli Magni Concilium istiusmodi conservata est suprema potestas in judicandis Abbatibus, &c. Cap. autem 15. §. 3. statim atque, inquit, Summi Pontifices aboleri tentarunt supremam eorum in judicando potestatem, comminati sunt Episcopi, se ab eis celebrandis, quod inutilia futura sint, abstenturos. Additque effectum minas secutum. Itaque Decreta Conciliorum, Regum confirmatio indigent, ut valeant, Papæ confirmatio aded perniciosa est, ut præstet nulla celebrari Concilia Provincialia, quam ut Summi Pontificis confirmationi submittantur.*

6. Quomodo autem probat Baluzius *Constitutiones Ecclesiasticas Episcoporum, confirmatione Principum indiguisse, ut valerent. Hæc ratione, quam continuo profert; sanè Reges nostri tunc putabant, se terræ Dominos esse, non verò Episcoporum Vicedominos, Villicos, ac Ministros, quales eos facere voluisse videtur Gregorius. Testis est Carolus Calvus in Epistola scripta ad Hadrianum II. Papam anno 871. in causa Hincmari Episcopi Laudunensis. Verius dixisset; Testis est Hincmarus Remensis, in Laudunensem, ac in summum Pontificem, Caroli Calvi nomine, cum non auderet suo, verbis acerbissimis, cum alio modo non posset, iram suam explere quærens. Sed videamus quid scribat Carolus Calvus, seu Archiepiscopus Remensis ejus nomine; Reges Francorum ex Regio genere nati, non Episcoporum Vicedomini hætenus fuimus computati; & ut Leo ac Romana Synodus scripsit, Reges & Imperatores, quos terris Divina potentia præcepit præesse, jus distringendorum negotiorum Episcopis sanctis juxta Divalia constituta permisissent, non autem Episcoporum Villici extiterunt. Et S. Augustinus dicit: per jura Regum possidentur possessiones, non autem per Episcopale Imperium Reges Villici sunt, Actoresque Episcoporum. Formandum erat Argumentum, non enim facile apparet consequentia. Reges non sunt Episcoporum Villici: ergo Constitutiones Ecclesiasticæ Episcoporum, Principum confirmatione indigent, ut valeant. Vel; Reges & Imperatores jus distringendorum negotiorum Episcopis sanctis juxta Divalia constituta permisissent: ergo Constitutiones Ecclesiasticæ Episcoporum, Principum confirmatione indigent, ut valeant. Vel etiam; Per jura Regum possidentur possessiones: ergo &c.*

7. Sed fortasse vel S. Leo cum Synodo Romana, vel S. Augustinus, à Carolo Calvo citati, Principibus illam auctoritatem

tatem tribuunt. Primò S. Leo cum Synodo Romana quidquam simile locutus non est, ut non ignorat Baluzius, qui ad marginem §. 5. cap. 12. lib. 4. D. Petri de Marca, ubi citatur hæc epistola, notavit vel ex propria eruditione, vel ex instructione sui Autoris. *Leonis epistola, que hic laudatur, non est Leonis Pape, ut visum Hinmaro, etiamsi hodie quoque edita sit inter epistolas Leonis: sed est Leonis Byturicensis Archiepiscopi scripta anno 484, ut observat vir clarissimus Jacobus Sirmondus.*

8. Deindè cujuscumque sit epistola, eò spectat, ut declaret excommunicatos Clericos illos, qui prætermissò Ecclesiastico judicio *secularem adierint potestatem*, quod ei summarium præfixit Pater Labbeus. Et ne qui fortasè obtenderent, quod illuc inviti traherentur; præoccupatur excusatio hæc ratione, quod etiam Principes hujusmodi negotia à Judicibus Ecclesiasticis tractari vellent. *Tantà seculi potestates circa Sacerdotalem hominem reverentiã prævalere, etiam hi, quos sub Imperiali nomine terris Divina providentia præesse præcepit, ut jus distingendorum negotiorum Episcopis sanctis, juxta Divalia constituta permisserint. Non autem affirmatur, illa judicia Principum confirmatione, vel etiam permissione egere, ut valeant: vel Ecclesiam non habere circa ejusmodi negotia jurisdictionem, nisi à Principibus. Imò insinuatur hanc eis potestatem ex jure Canonico competere. Sequitur enim; Quod cum & juris antiqui formulis, & in latis frequentius sit legibus constitutum, &c. Nam jus illud antiquum de Ecclesiastico esse intelligendum indicat vox illa, formulis, quæ in eo sensu usurpatur, cum paulò post additur; Quocirca nobis visum est, ut hanc, & sacra Legis, & nostri Ordinis contumeliam, & ad præsens ulcisceretur plena districtio, & observandam formulam constitueret in futurum. Censemus itaque, ut quicumque prætermisso sacerdote Ecclesia sua ad disceptationem venerit secularium, sacris Liminibus expulsus à Cælesti arceatur Altario: neque ullus post hanc definitionem, qua communi sedit arbitrio, &c.*

9. Sanctus autem Augustinus tract. 6. in Joan. undè verba citata desumpta sunt, probat Donatistas ab Ecclesia damnatos, & in schismate obstinatos justè potuisse bonis ad Ecclesias pertinentibus spoliari, non ut ea sibi Princeps adscriberet, sed ut Præsulibus Catholicis reddenda curaret. Quid indè concludendum, nisi, qui ab Ecclesia se separant, postulantibus Catholicis, & legitimis Pastoribus, justè

A a a a

ab

738 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
ab Imperatoribus, & Principibus; etiam per privationem
possessionum temporalium indebitè occupatarum coerceri?
At, inquires, S. Augustinus docet, quod per jura Regum possiden-
tur possessiones. An ita ut possint de rebus Deo consecratis, abs-
que ullo Ecclesiæ judicio vel consensu, pro suo arbitrio, suâ
præcisè autoritate, disponere? Neque S. Augustinum, neque
pium aliquem Principem ità verè sensisse crediderim, nisi for-
tè Adulatorum fraude circumventum; cùm etiam de bonis pro-
fanis doceat S. Thomas quodl. 12. art. 24. ad primum. *Quod ve-
rum est, quòd omnia sunt Principum ad gubernandum, non ad retinendum sibi,
vel ad dandum aliis: & si Leges tales sunt, Tyrannicae sunt, & non ab-
solvunt à conscientia, sed à Foro judiciali, & violentia.*

10. Denique tametsi Principes, quod non credo, de pos-
sionibus terrenis, etiam postquam Deo consecratae sunt,
leges ferre possent absque prævio Ecclesiæ judicio, vel non
accedente illius consensu: liceretne generatim Baluzio pro-
nunciare Francorum Reges, qui Leges Ecclesiasticas, sive Capitularia ad
restaurandam disciplinam Ecclesiasticam condidère, suâ præcisè autoritate id
fecisse? Aut jus illud, quo per illas tempestates utebantur Reges in dandis
Episcopatibus, ex ipsorum autoritate fluxisse, non ex concessione Sedis
Apostolicæ.

C A P U T X I.

*An sine autoritate Ecclesiæ Reges Gallie Leges Eccle-
siasticas, sive Capitularia condiderint.*

1. **N**Otato Gretsero arguitur Baronius à Baluzio §. seq.
scilicet II. præfationis, quòd ex Benedicti verbis in-
tellexerit omnia Capitularia à Romanis Pontificibus fuisse
confirmata; *Contra manifesta, inquit, & aperta Benedicti verba: sic
quidem Illustrissimus Annalium Ecclesiasticorum Autor scri-
bit ad an. 819. Ne tu igitur existimes, Lector, dum audis singulis ferme
annis collectas per eosdem Imperatores Synodos, & sancitas Leges Ecclesiasticas,
id absque Romani Pontificis autoritate ab eis esse tentatum. Qui Ludovici leges
collegit, Benedictus Levita, in præfatione ipsis præposita hac habet: agnoscent,
&c. Et infra; At non satis visum Christianissimis Imperatoribus nihil in-*
com-